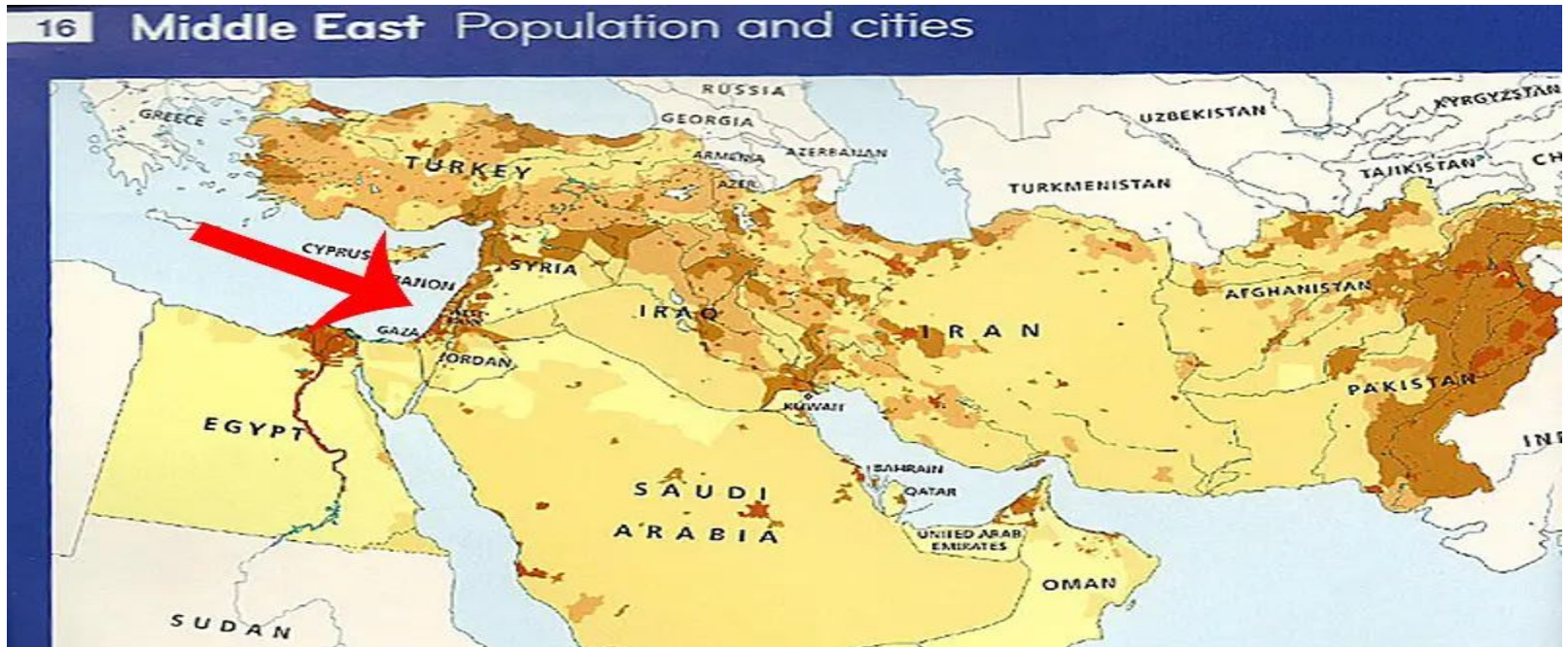

Israel's and the Nations

Parashat Ki Tavo, Deut. 28, 1

וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי
אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה הַיּוֹם וּנְתַנְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עָלֶיךָ עַל כָּל-גּוֹי הָאָרֶץ:

It shall happen, if you shall listen diligently to the voice of Hashem your God, to observe to do all his commandments which I command you this day, that Hashem your God will set you on high above all the nations of the earth:

Ibn Ezra

'אבן עזרא דברים כ"ח:

עליון על כל גויי הארץ – זאת הברכה כלל שלא יהיה אדם/אומה בעולם כמוכם.

elevated above all the nations of the world This is the blessing in its general form:
that there will be no nation/person in the world like you.

Deut. 26 19

דברים כ"ו

וְלִתְתָּ

עֲלֶיךָ עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וְלִשְׁמִים וְלִתְפָּאָרֶת וְלִהְיֹתָ עִם־קַדְשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּרְךָ׃

and to make you high above all nations that He has made, in praise, and in name, and in honor; and that you may be a holy people to Hashem your God, as He has spoken.

Tur

טור הפירוש הקצר דברים כ"ו:י"ט

Tur

טור הפירוש הקצר דברים כ"ו:י"ט

לתהלה ולשם ולתפארת – כלומר מה שישראל משבחים ומהללים לשם, הוא להם לתפארת. והיינו דאמרינן עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק. שאותה עטרה שמעטרים להקב"ה בתפלתם מחזירה להם. אבל מי ששח שיחת חולין בבהכ"נ מקיפין לו כל גופו בקוצים. לכך שיר השירים לית. וכנגדו כקול הסירים

Ralbag

רלב"ג תועלות דברים כ"ו:י"ט

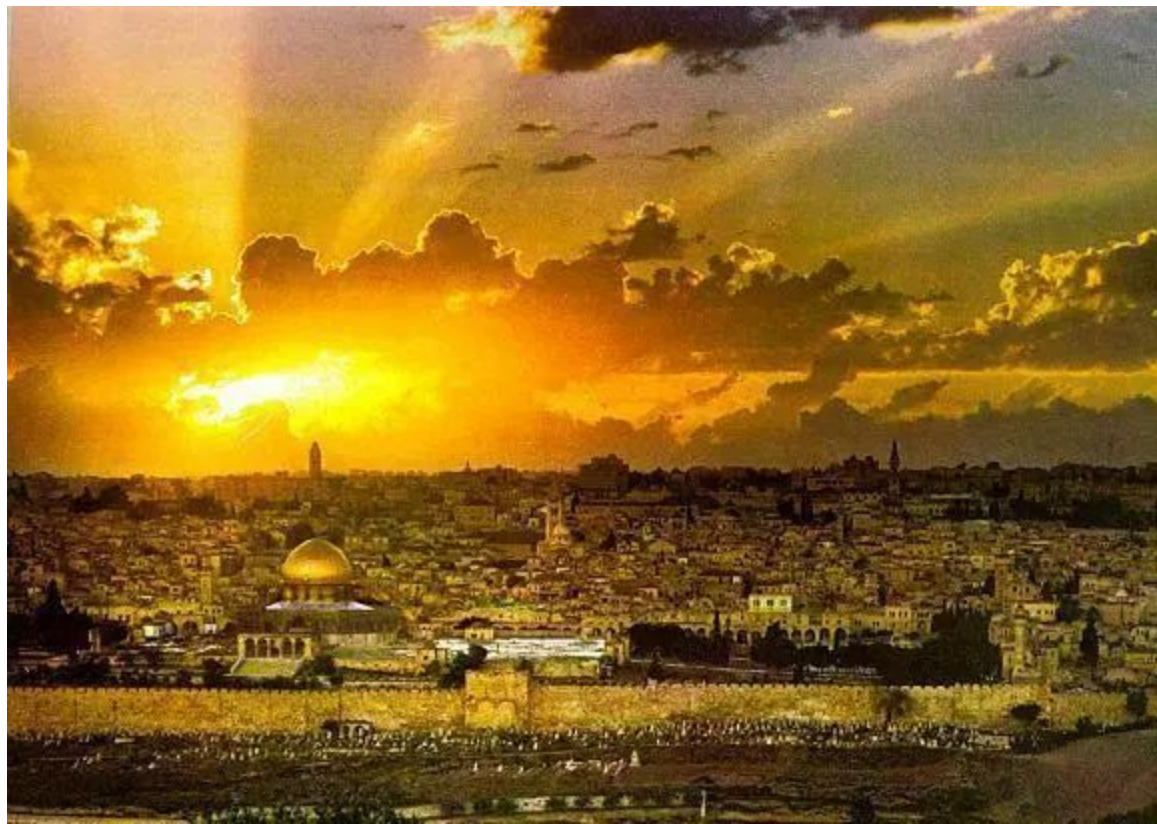
התועלת החמישי הוא להודיע כי דברי תורה הם לתכלית מה מבואר עד שמקיימיה יהיו מהוללים בגוים על שאר הגוים ויגדל שמם עליהם ויהיו כמפוארים עליהם לפי שדברי תורה הם בתכלית היושר ומישירים אל היותר נפלאות שבהשגות העיוניות לפי מה שאפשר ולזה אמר כי התורה היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים ושכבר יאמרו הגוים רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה.

Deut. 4 4

וְשָׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם

אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עִם-חֻכְּם וְנִבְּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה: כ

Keep therefore and do them; for this is your wisdom and your understanding in the sight of the peoples, who shall hear all these statutes, and say, “Surely this great nation is a wise and understanding people.”

Seforno

ספורנו דברים כ"ו:י"ט

(ולתתך עליון על כל הגוים – להבין ולהורות, כאמרו "ואתם תהיו-לי ממלכת כהנים" (שמות י"ט:ו

וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מְמַלְכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֲלֵה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

and you shall be to me a kingdom of priests, and a holy nation.’ These are the words which you shall speak to the children of Israel.”

R. Avraham ben HaRambam

ופירוש ממלכת כהנים שהכהן של כל עדה הוא המנהיג שהוא הנכבד שלה והדוגמה שלה שאנשי העדה ילכו בעקבותיו וימצאו את הדרך הישר על ידו ואמר "תהיו אתם בשמירת תורת מנהיגי העולם היחס שלכם אליהם כיחס הכהן אל עדתו ילכו העולם בעקבותיכם ויהיו מחקים את מעשיכם ויתהלכו בדרכיכם" זה טעם שקבלתי בפירוש (מקרא) זה מן אבא מרי ז"ל; וזה יהיה אם ישמרו לשמוע (ככתוב) ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם וג' והבטיח (ה') השלמת (דבר) זה לעתיד במאמרו על ידי ישעיה והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי וג'; והסוד במאמר ממלכת ולא אמר "ואתם תהיו לי כהנים" בלבד לדעת החכמים ז"ל טעמו "תהיו נכבדים ובעלי שררה כמלכים" ומה שנראה לי בו שהכוונה בו "שתהיו לי מלכים על העולם ומנהיגים להם ומי שיחקה את שלמותכם תהיו לו כהנים ואם לא יחקה ברצון נפשו תמריצוהו בשליחות משה בחרב לאמונת האמת באלוהותי ועבודתי" רצוני בזה אמונת היחוד ושבע מצות שהם חייבים בהן כמו שביארה הקבלה.

ibid.

וגוי קדוש – הקדושה נאמרת במובן כללי ופרטי ומובנה הכללי היא שמירת התורה [שעליה] אמר יתעלה דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו ואמרו (החכמים) ז"ל "זו קדושת מצות" ובמובן פרטי כקדושת אהרן כמו שנאמר בדברי הימים ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים (ונאמר עוד) כי איש אלהים קדוש הוא; והיא כאן במובן הכללי וסוף (טעמו של דבר) זה הוא כי בכל עדה (יש) בעלי פולחן חסידים ופרושים אפילו (בין) עובדי עבודה זרה וכך (הם) כעת הכומרים בין אנשי הודו ובין הנוצרים ושאר אנשי העדה משאר האומות נשארו בהפקירות בניאוף וזולתו כמפורסם, ואל יטעה אותך מצב העדה המתדמה לנו ומי שמחקה אותנו, לכן אמר יתעלה "הנכם אתם כלכם תהיו קדושים" כלומר "לא יהיו קצתכם חסידים ופרושים וקצתכם מנאפים פושעים" כי ישראל כולם חייבים במצות כולן וכל מצוה ומצוה יש בה הקדושה שביארנו ב(ספר) "אלכפאיה" וביאר אותה זולתנו;

Shadal

ממלכת כהנים וגוי קדוש – מפני שהיו הגוים מאמינים שכהנים קרובים וחביבים לאלהיהם ושאלהיהם עושים להם כל חפצם, אמר כי האומה כלה תהיה קרובה אל האל, שיהיה האל קרוב אליה בכל קראה אליו ומשגיח על כל ענינה, כאילו כל העדה כלם קדושים וכהנים, וזה רק ע"י שמירת מצותיו.

Ramban

ממלכת כהנים – ותהיו ממלכת משרתי.

A kingdom of my servants

Rashi, Bechor Shor

ממלכת כהנים – כלומר: ממלכה של שרים וסגנים

Tur

אלו זכו ישראל היו כולם כהנים גדולים ולע"ל תחזור להם שנא' ואתם כהני ה' תקראו –

Isaiah 61, 6

וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי יְהוָה תִּקְרְאוּ מִשְׁרְתֵי אֱלֹהֵינוּ יֹאמַר לְכֶם חַיִּל גּוֹיִם תֹּאכְלוּ וּבְכֹבֹדָם תִּתְיַמְרוּ:

While you shall be called “Priests of the LORD,” And termed “Servants of our God.”
You shall enjoy the wealth of nations And revel in their riches.

Rabbi Samason Rafael Hirsch

'רש"ר הירש שמות י"ט:ו

ממלכת כהנים – על כל אחד ואחד מכם להיות ל"כהן", על ידי שיניח לכל מעשיו להיות מכוונים על ידי, ועל ידי שיקבל על עצמו עול מלכות שמים ויחיה על פיו. עליכם להפיץ את ידיעת ה' וההכנעה אליו, באמצעות אמרי פיכם ודוגמתכם החיה. כמו שאמר הנביא: "וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקְרְאוּ מְשֻׁרְתֵי (אַלְקֵינוּ יֹאמֵר לְכֶם" (ישעיהו סא, ו

גוי קדוש – כשם שבאופן אישי עליכם להיות ככהנים, כך על הרושם החיצוני הנוצר על ידי קהלכם להיות רושם של קדושה לה'. עליכם להיות אומה ייחודית בין האומות; אומה שאינה חיה למען שמה הטוב, גדולתה ותהילתה, אלא למען כינונה ותפארתה של מלכות ה' בארץ. אל לה לאומה זו לבקש את גדולתה בכח וגבורה, אלא בשלטונו המוחלט של חוק המוסר האלקי – שכן זהו פירושה "של" קדושה.

Deut. 4, R. Hirsch

רבים הם האומנויות והמדעים נחלת שאר עמי התרבות, ואילו האומנות והמדע של ישראל היא האומנות והמדע של בניית כל החיים האישיים והלאומיים על היסוד הכפול של הכרת ה' וחובת האדם לחברו. הרי זו האומנות והמדע של ידיעת וקיום התורה, האומנות והמדע של האמת וההרמוניה בחיים.

Genesis 12, 3

וְאֶבְרַכְהָ מְבַרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אֶאְרָר וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה:

I will bless those who bless you, and I will curse him who curses you. All of the families of the earth will be blessed in you.”

Rashi

וְנִבְרַכְוּ בְּךָ – יש אגדות רבות, וזה פשוטו: אדם אומר לבנו: תהא כאברם. וכן כל ונברכו בך שבמקרא, וזה מוכיח: בך יברך ישראל לאמר (ישימך כאפרים וכמנשה) (בראשית מ"ח:כ).

וְנִבְרַכְוּ בְּךָ **AND IN THEE SHALL BE BLESSED** – There are many Agadoth concerning this but the plain sense of the text is as follows: A man says to his son, "Mayest thou become as Abraham". This, too, is the meaning wherever the phrase "And in thee shall be blessed" occurs in Scripture, and the following example proves this: (Genesis 48:20) בך יברך "By thee shall Israel bless their children saying, "May God make thee as Ephraim and Manasseh".

Ibn Ezra

חכם גדול אמר בספרו: **כי ונברכו בך** – מגזרת: הברכת האילן, ולא ידעתי מי הביאו בצרה הזאת.

רק **ונברכו** מבנין נפעל, על דרך נכבד, כי מתברך הוא כמו: מתכבד. והנה הטעם: שיהיו משפחות האדמה בעבורו מבורכות.

Haketav vhakabalah

לכן אמר רוו"ה שהוא מלשון מבריק ומרכיב כלומר בך יתערבו משפחות שרי הארץ ולא תחשב כנכרי וגר ביניהם, לפיכך כתיב משפחת האדמה וכפ"י הרשב"ם לקמן (כ"ח י"ד). וכ"ד רבותינו (יבמות ס"ג) שתי בריכות טובות יש לי להבריק בך רות המואבי' ונעמה העמונית.

Rambam Moreh Nevuchim iii 29

אין לי ספק שכאשר הוא {אברהם}, עליו השלום, חלק על שיטתם של האנשים כולם, גידפו אותו התועים הללו, גינו אותו וזלזלו בו. ומכיוון שסבל זאת למען האל יתעלה, והעדיף את האמת על כבודו, נאמר לו: ואברכה מברכיך ומקללך אָאָר, ונברכו בכך כל משפחת האדמה (בראשית י"ב:ג'). סופו היה מה שאנו רואים היום, שרוב תושבי (כדור) הארץ מסכימים להעריצו ולהתברך בזכרו, עד כדי שמתייחשים אליו מי שאינם מצאצאיו. אין חולק עליו ואין מי שאינו (מכיר בגדולתו. רמב"ם מורה נבוכים ג':כ"ט)

Isaiah 43 12

אֲנִי הַגִּדְתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי וְהִשְׁמַעְתִּי וְאֵין בְּכֶם זָר וְאַתֶּם עֵדֵי נְאֻם-יְהוָה וְאֲנִי-אֵל:

I alone foretold the triumph And I brought it to pass; I announced it, And no strange god was among you. So you are My witnesses —declares the LORD— And I am God.

Rashi

ואתם עדי: שפתחתי לכם שבעה רקיעי' ולא ראיתם כל תמונה

ibn Ezra: *And you are my witnesses.* You were informed of it by your fathers.

Isaiah 55, 4

הִנֵּנוּ יַעַד לְאֻמִּים נְתַתִּיו נָגִיד וּמִצֵּן לְאֻמִּים:

As I made him a leader of peoples, A prince and commander of peoples,

On the Moshiach?

Isaiah 42, 6

אֲנִי יְהוָה קָרָאתִיךָ בְּצַדִּיק וְאַחֲזַק בְּיָדְךָ וְאַצְרֹךְ וְאַתְּנֶנֶךָ לְבְרִית עִם לְאוֹר גּוֹיִם:

I the LORD, in My grace, have summoned you, And I have grasped you by the hand. I created you, and appointed you A covenant people, a light of nations—

לְפָקֹחַ עֵינַיִם עֲוָרוֹת לְהוֹצִיא מִמִּסְגָּר אֲסִיר מִבַּיִת כְּלָא יִשְׁבִּי חֹשֶׁךְ:

Opening eyes deprived of light, Rescuing prisoners from confinement, From the dungeon those who sit in darkness.

Redak

לברית עם. לקיום כל עם ועם כי בעבורך מתקיים כל העולם וכל ברית הוא ענין קיום וכן תהיה גם כן לאור גוים, כמו שאמר והלכו גוים לאורך, והאור הוא התורה שתצא להם מציון, וישראל יהיו קיום האומות על שני פנים האחד שיהיה שלום בעבורם בכל הגוים כמו שאמר על המשיח ודבר שלום לגוים, ואמר והוכיח לעמים רבים, וכתתו חרבותם לאתים וגו', השנית כי בסבת ישראל יהיו הגוים 'שומרים שבע מצות וילכו בדרך טובה כמו ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו וגו

Isaiah 60, 3

לברית עם. לקיום כל עם ועם כי בעבורך מתקיים כל העולם וכל ברית הוא ענין קיום וכן תהיה גם כן לאור גוים, כמו שאמר והלכו גוים לאורך, והאור הוא התורה שתצא להם מציון, וישראל יהיו קיום האומות על שני פנים האחד שיהיה שלום בעבורם בכל הגוים כמו שאמר על המשיח ודבר שלום לגוים, ואמר והוכיח לעמים רבים, וכתתו חרבותם לאתים וגו', השנית כי בסבת ישראל יהיו הגוים שומרים שבע מצות וילכו בדרך טובה כמו :**ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו וגו**

Isaiah 2

וְהָיָה | בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִלְוֹן יְהוָה הַר בֵּית־יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל־הַגּוֹיִם:

In the days to come, The Mount of the LORD's House Shall stand firm above the mountains And tower above the hills; And all the nations Shall gaze on it with joy.

וְהָלְכוּ

עַ

לְהֵרֶ-יְהוָה אֶל־בַּיִת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְרָכָיו וְנִלְכָה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבְרֵי־יְהוָה מִירוּשָׁלַם:

And the many peoples shall go and say: “Come, Let us go up to the Mount of the LORD, To the House of the God of Jacob; That He may instruct us in His ways, And that we may walk in His paths.” For instruction shall come forth from Zion, The word of the LORD from Jerusalem.

ibid.

!

בָּגִים וְכַתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאֵתִים וְחַנִּיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חֶרֶב וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה: (פּש)

Thus He will judge among the nations And arbitrate for the many peoples, And they shall beat their swords into plowshares And their spears into pruning hooks: Nation shall not take up Sword against nation; They shall never again know war

Ez. 38 23

וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנֹדַעְתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: o)

Thus will I manifest My greatness and My holiness, and make Myself known in the sight of many nations. And they shall know that I am the LORD.